

Udfordringer og potentiale

Oplevelsesøkonomien udvikler sig både hurtigt og med udgangspunkt i nye interessante områder, produkter og services. Forbrugernes efterspørgsel rettes i stigende grad mod produkter og serviceydelser inden for design, kultur/kunst, turisme, sport, spil og multimedier. Det åbner nye markedsmuligheder.

En række undersøgelser har påvist det overordnede potentiale for dansk økonomi i forhold til styrkelse af virksomheder, eksport, iværksætteri og beskæftigelse, hvis der satses på udvikling af oplevelsesøkonomien. Ligeledes har kortlægninger på regionalt niveau givet et første overordnet indblik i, hvor Midtjylland placerer sig på det oplevelsesøkonomiske landkort.

I disse kortlægninger har Region Midtjylland 20 procent af den danske beskæftigelse indenfor oplevelseserhvervene. Men på trods af en markant vækst i beskæftigelsen i regionen inden for oplevelseserhvervene på hele 14 procent det seneste årti, så udgør oplevelseserhvervene stadig kun 6,9 procent af alle jobs i regionen, mod næsten 10 procent i Hovedstaden og 7,7 procent på landsplan. I regionen er 60 pct. af oplevelsesbeskæftigelsen placeret i Århus/Østjyllandsområdet. Turisme er samlet set det største delområde blandt oplevelseserhvervene i Region Midtjylland, mens formgivning, image og branding har oplevet en højere vækst. Det er samtidig det område, hvor de ansatte har det højeste uddannelsesniveau.

Den overordnede karakteristik af oplevelsesøkonomien i Midtjylland giver imidlertid ikke tilstrækkelig indsigt i regionens potentialer og styrkeområder på fremtidens oplevelsesøkonomiske område, ligesom det er en udfordring at udvikle nye produkter og services på tværs af eksisterende brancher og sektorer.

Vækstforum har i sin erhvervsudviklingsstrategi påpeget et behov for at understøtte nye metoder til afdækning af innovationspotentialer i eksisterende og nye klynger samt at styrke samspillet mellem kreative kompetencer og erhverv gennem partnerskaber.

I forlængelse af strategien har Vækstforum med handlingsplan for 2007-2008 udpeget følgende temaer, der skal arbejdes videre med:

- Der skal udvikles nye turisme- og oplevelsesprodukter under overskriften "den sunde region".
- Potentialer inden for kreative erhverv skal afklares.
- Der skal ske en udvikling af landdistriktsbaseret turisme.
- Regionens internationale potentialer skal udvikles.
- Regionens turisme- og oplevelsesaktører skal udnytte IT til at skabe digitalt understøttede oplevelser.

På baggrund heraf foreslås, at der i samarbejde med regionens aktører inden for oplevelsesøkonomi udvikles et program med følgende konkrete indsatsområder:

- Regionale oplevelsesfyrtårne
- Regionale oplevelsesprojekter

- Regional videnplatform

Overordnet indhold og ydelser

Det foreslås, at Vækstforums rolle i forbindelse med udvikling af oplevelsesøkonomien i Region Midtjylland følger nedenstående pejlemærker:

- *Facilitering af samarbejde*

Vækstforum skal bidrage til samarbejde mellem aktører, indhentning og udbredelse af viden og kompetencer, samt etablering af fælles erkendelser omkring identitet, imageskabelse og attraktivitet i regionen.

- *Udvikling af forretningsområder*

Midtjyllands kreative potentiale skal fremmes ved at knytte oplevelser og kreative erhverv tættere sammen med andre offentlige og private segmenter, herunder regionale styrkepositioner, og især inden for sundhedssektoren og i mere traditionelle vare- og serviceproducerende erhverv. Indsatsen skal gå på tværs af geografi og brancher/sektorer.

- *Videnopbygning og kompetenceudvikling*

Fremtidens oplevelsesøkonomiske vækstmarkeder er endnu ikke udviklede. Derfor skal regionale projekter kunne tage udgangspunkt i undren og kreative tanker, ligesom der skal hentes ideer, inspiration, viden og perspektiver udefra.

A) Internationale oplevelsesfyrtårne

Der skal udvikles et antal regionale oplevelsesfyrtårne, der gennem samarbejde skal omsætte regionens viden, kreativitet og udviklingsdynamik til nye kommercielle forretningsområder baseret på offentlig-privat partnerskab.

De regionale oplevelsesfyrtårne skal bygge på regionens unikke oplevelsesøkonomiske fortrin og øvrige erhvervsmæssige styrkepositioner. Det er vigtigt, at fyrtårnene udfolder et potentiale på tværs af brancher og sektorer i de krydsfelter, hvor der kan synliggøres eller påvirkes en efterspørgsel efter nye services, koncepter og produkter. Det kan fx være inden for Vækstforums megasatsninger: Sundhed, Fødevarer samt Energi og miljø.

Kriterierne for valg af fyrtårnsinitiativer kan fx tage udgangspunkt i, at de skal have internationalt vækst- og tiltrækningspotentiale, og at de skal tilbyde regionens borgere noget nyt og unikt, der gør regionen interessant beskæftigelsesmæssigt og som bosætnings- og leveområde. Der bør være en forudsætning, at der er en bred erhvervsmæssig opbakning og et privatøkonomisk "drive", der manifesteres gennem etablering af egentlige konsortier. Initiativerne bør have fokus på udnyttelse af kompetencer baseret på hele regionens geografi.

B) Regionale oplevelsesprojekter

Ikke alle oplevelsesprojekter i Region Midtjylland vil have størrelse eller perspektiv til at blive regionale oplevelsesfyrtårne, men kan alligevel indeholde spændende muligheder for udnyttelse af viden og kompetencer på tværs af brancher og sektorer, og kan medvirke til at styrke udviklingen af Region Midtjylland som oplevelsesregion. Derfor foreslås, at der etableres en indsats for regionale oplevelsesprojekter, der skal sikre, at også mindre satsninger og perspektivrige samarbejdsprojekter kan komme i betragtning til medfinansiering fra Vækstforum.

Der skal udarbejdes konkrete kriterier for initiativerne, der tager udgangspunkt i, at projekterne skal være af regional betydning og være samarbejdsprojekter med virksomhedsdeltagelse. Og at projekterne skal skabe regional udvikling i form af øget beskæftigelse, indtjening og forbedrede levevilkår i regionen. Hertil kommer, at de bør udnytte eksisterende oplevelser eller attraktioner som afsæt eller satse på udnyttelse af de potentialer for oplevelser der findes i regionens erhvervsmæssige styrkepositioner og klynger, fx IT og de kreative erhverv.

C) Oplevelsesøkonomisk videnplatform

Oplevelsesøkonomien er stadig på et lavt udviklingsniveau som koncept og policyområde. Derfor bærer indsatsområderne også præg af mangel på viden omkring styrkepositioner, forretningsområder og den erhvervsøkonomiske dynamik. I samarbejde med Midtjysk Turisme skal der i løbet af 2007 udarbejdes en plan for opbygning af en bedre regional videnplatform. Det skal bl.a. ske gennem:

1. Screening af mulighederne for at tiltrække internationale events til regionen samt opstilling af en strategi og handlingsplan
2. Etablering af overblik over og indhentning af ny viden om oplevelsesøkonomien.
3. Initiativer, der bidrager til videnspredning om oplevelsesøkonomi i regionen samt kompetenceudvikling og opkvalificering inden for erhvervet.

Aktører

Etablering af et Midtjysk udviklingsprogram for oplevelsesøkonomi kræver, at der er bred opbakning til initiativerne fra alle relevante aktører fra virksomheder, kommuner, turistorganisationer, kulturinstitutioner samt forsknings- og videninstitutioner. Udvikling og gennemførelse af programmets initiativer vil hovedsageligt skulle gennemføres af disse aktører i forening og i samarbejde med Vækstforum.

Projektgruppe

Det foreslås, at der nedsættes en projektgruppe, der skal udarbejde et konkret indholds- og procesmæssigt forslag til Vækstforums arbejde med oplevelsesfyrtårne, udarbejde kriterier for medfinansiering af oplevelsesprojekter samt planlægge opbygning af videnplatformen.

Forslag til deltagere:

- Region Midtjylland (1)
- Kommunerne (1)
- Midtjysk Turisme, MT (1)
- Turistdestinationer (1)
- "Kreative miljøer/institution", f.eks. Kaospiloterne (1)
- Attraktioner / oplevelsescentre – udpeges af MT(1)
- IT- digitale miljøer (TEKNE) f.eks. Alexandra Instituttet (1)
- Videnmiljø om oplevelsesøkonomi f.eks. Århus Universitet (1)
- Museumsforeningen for Region Midtjylland (1)
- Idrætsfonden Danmark – sportsevent – regional repræsentant (1)
- Danske koncerthuse – regional repræsentant (1)

Økonomi

Indikativ økonomiramme 2007-2008 (samlet)

Mio. kr.	Regionen	EU Mål 2	EU landdistrikter + EU Mål 3	Andre offentlige midler	Privat medfinansiering	I alt 2007 og 2008
Oplevelsesfyrtårne	10,0	10,0	?	?	*)	30,0 +
Oplevelsesprojekter	5,0 **)	-	5,0	10,0	20,0	40,0
Videnplatform	3,0	3,0	-	-	-	6,0
I alt 2007 og 2008	18,0	23,0	5,0	10,0 +	20,0 +	76,0 +

*) Privat medfinansiering på f.eks. 100 mio. kr.

***) Midler fra formålsbestemt pulje

Der tages stilling til bevillinger på møde den 13. juni 2006

Indstilling

Det indstilles, at programmet fremlægges til godkendelse på Vækstforums møde den 13. juni 2007, herunder konkrete forslag til kriterier for oplevelsesprojekter, således at de første "udbud" kan behandles på mødet i Vækstforum den 13. september. De første oplevelsesfyrtårne skal kunne besluttes på møde i Vækstforum primo 2008.